

Digitālās ekonomikas un sabiedrības statistika — mājsaimniecības un fiziskas personas

*Dati izgūti 2020. gada septembrī.
Raksta atjauninājums plānots 2021. gada decembrī.*

Šajā rakstā atspoguļoti jaunākie statistikas dati par dažādiem digitālās ekonomikas un sabiedrības ([digital economy and society](#) (angļu val.)) aspektiem Eiropas Savienībā (ES), galveno uzmanību pievēršot fizisku personu un mājsaimniecību piekļuvei [informācijas un komunikācijas tehnoloģijām \(IKT\)](#) un šo tehnoloģiju lietošanai mājsaimniecībās un individuāli.

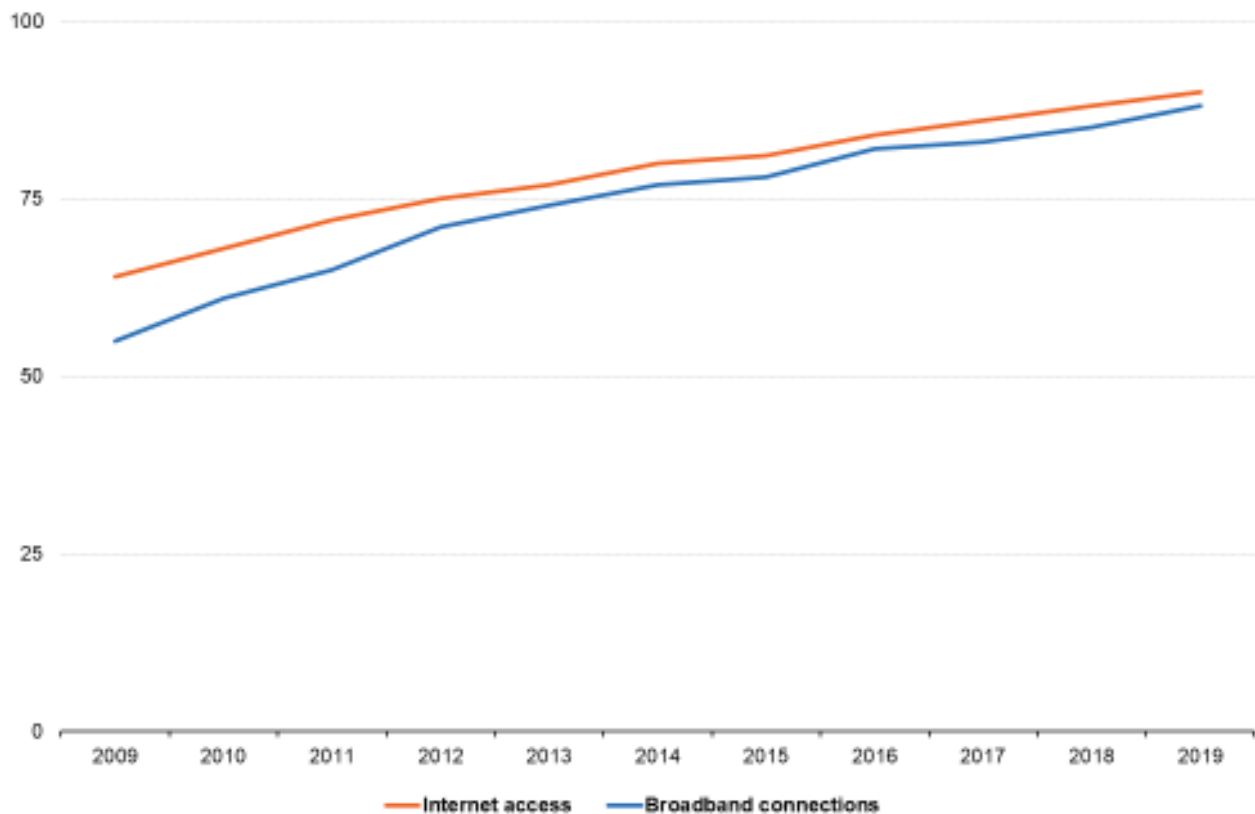
IKT dažādos veidos ietekmē cilvēku ikdienas dzīvi gan darbā, gan mājās, piemēram, kad notiek saziņa tiešsaistē vai preču vai pakalpojumu iegāde internetā. ES šajā jomā ir izstrādājusi virkni politikas virzienu, sākot ar veselu nozaru, piemēram, e-komercijas, regulējumu un beidzot ar centieniem aizsargāt fiziskas personas privātumu. Tādējādi informācijas sabiedrības attīstība tiek vērtēta kā īpaši nozīmīga modernas un konkurētspējīgas ekonomikas veicināšanā.

Piekļuve internetam

IKT ir kļuvušas brīvi pieejamas plašai sabiedrībai gan piekļūstamības, gan izmaksu ziņā. Robežšķirtne tika pārvarēta 2007. gadā, kad vairumam (53 %) [mājsaimniecību ES27](#) bija [piekļuve internetam](#). Šis īpatsvars turpināja palielināties, 2012 gadā pārsniedzot trīs ceturtdaļas, bet 2014. gadā — četras piektdaļas. Mājsaimniecības ar piekļuvi internetam ir sasniegušas 90 % no mājsaimniecību kopskaita ES27 2019. gadā; tas ir par aptuveni 26 [procentpunktiem](#) vairāk nekā 2009. gadā.

Pieejamības un izdevīgu izmaksu nodrošināšana attiecībā uz piekļuvi [platjoslas](#) pieslēgumam ir viens no veidiem, kā veicināt zinošu un informētu sabiedrību. Visās 27 ES dalībvalstīs platjoslas pieslēgums bija visplašāk lietotais interneta piekļuves veids — 2019. gadā ES27 to izmantoja 88 % mājsaimniecību, kas ir par 33 procentpunktiem vairāk nekā 2009. gadā reģistrētais īpatsvars (55 %) — sk. 1. attēlu.

**Internet access and broadband internet connections of households,
EU-27, 2009-2019**
(% of all households)

Source: Eurostat (online data codes: isoc_ci_in_h and isoc_ci_it_h)

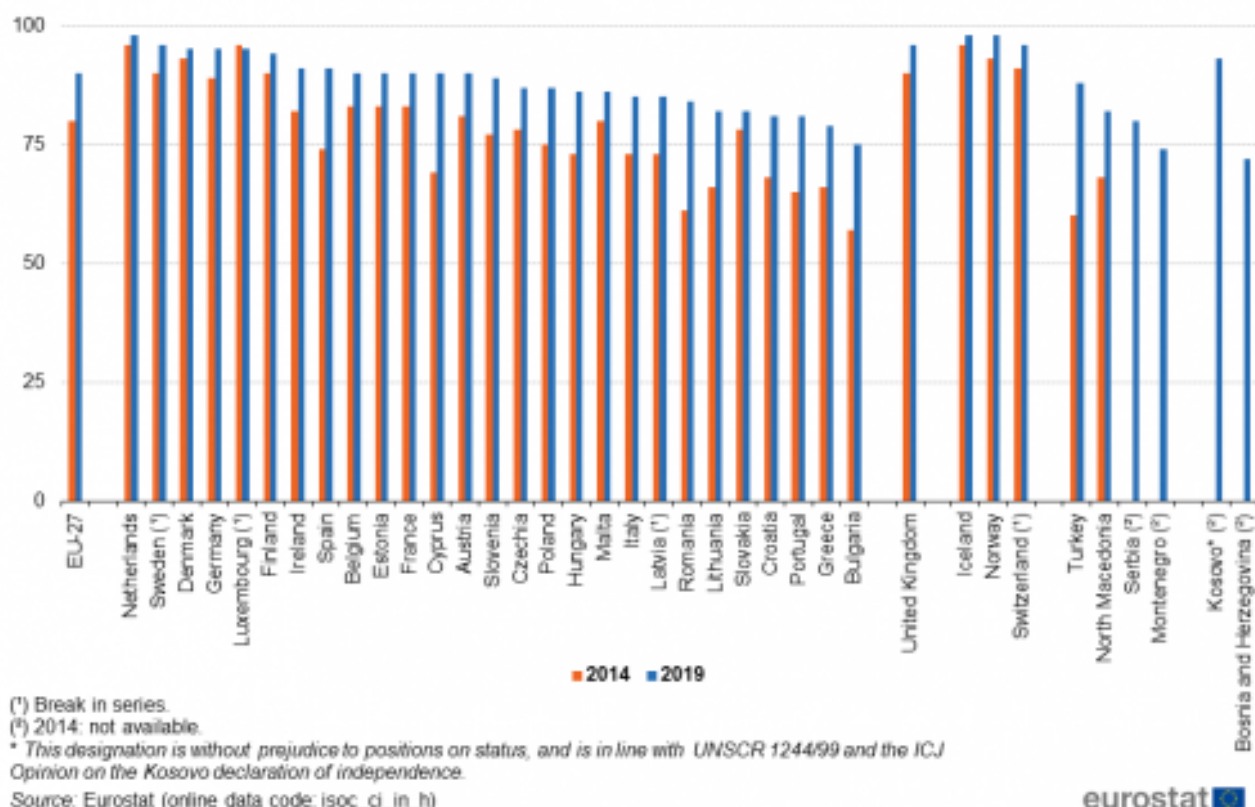
eurostat

1. attēls. Mājsaimniecību piekļuve internetam un platjoslas interneta pieslēgumam, ES27, 2009.–2019. gads (% no visām mājsaimniecībām) Avots: Eurostat (isoc_ci_in_h) un (isoc_ci_it_h)

Augstākais mājsaimniecību īpatsvars ar piekļuvi internetam (98 %) 2019. gadā reģistrēts Nīderlandē (sk. 2. attēlu), savukārt Zviedrija, Vācija, Dānija, Luksemburga, Somija, Īrija un Spānija arī ziņoja, ka tajās piekļuve internetam bija vairāk nekā 9 no katrām 10 mājsaimniecībām. Zemākais piekļuves internetam īpatsvars ES27 reģistrēts Bulgārijā (75 %). Tomēr Bulgārija, kā arī Rumānija, Kipra, Spānija, Portugāle un Lietuva reģistrēja mājsaimniecību ar piekļuvi internetam īpatsvara strauju palielināšanos — no 2014. gada līdz 2019. gadam pieaugums bija 16–23 procentpunktu diapazonā. Nav pārsteidzoši, ka relatīva stabilitāte tika reģistrēta vairākās dalībvalstīs, kurās mājsaimniecību piekļuve internetam jau bija gandrīz pilnīga 2014. gadā, piemēram, Luksemburgā, Nīderlandē un Dānijā; tāda pati situācija bija arī Islandē un Norvēģijā.

Internet access of households, 2014 and 2019

(% of all households)

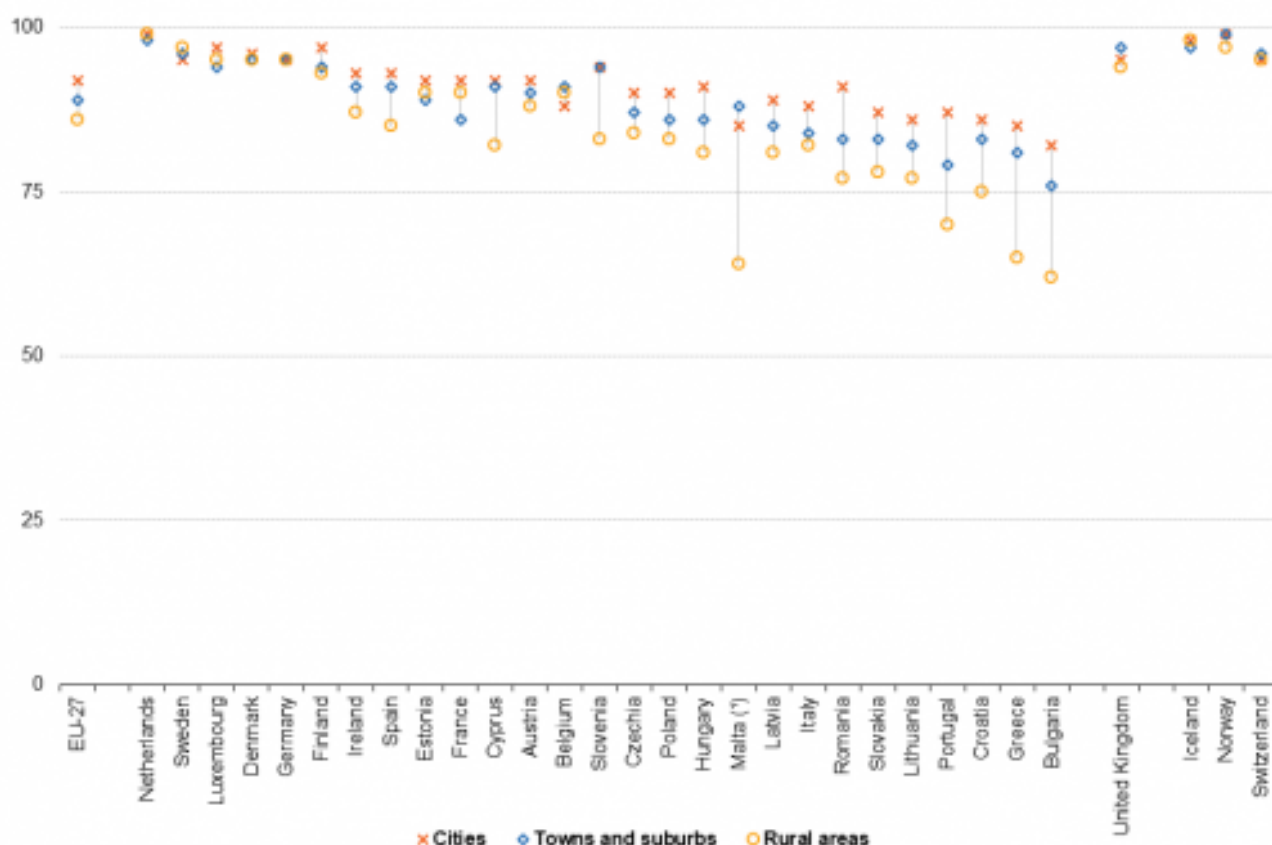
eurostat

2. attēls. Mājsaimniecību piekļuve internetam, 2014. un 2019. gads (% no visām mājsaimniecībām) Avots: Eurostat (isoc_ci_in_h)

3. attēlā redzams, ka attiecībā uz piekļuvi internetam ES27 zināmā mērā vērojamas atšķirības starp pilsētām un lauku apvidiem. Mājsaimniecībām lielpilsētās, kā arī pilsētās un piepilsētās bija salīdzinoši augsti piekļuves rādītāji, proti, 92 % lielpilsētās un 89 % pilsētās un piepilsētās, taču lauku apvidos piekļuves internetam rādītāji bija nedaudz zemāki (86 %). 19 no 27 ES dalībvalstīm to mājsaimniecību īpatsvars lauku apvidos, kurām bija piekļuve internetam, bija mazāks nekā attiecīgais mājsaimniecību īpatsvars lielpilsētās vai pilsētās un piepilsētās. Atšķirības starp lauku apvidiem un pārējiem diviem teritoriju veidiem bija īpaši izteiktas Grieķijā, Bulgārijā, Portugālē, Slovēnijā un Rumānijā — katrā no šīm valstīm piekļuves internetam rādītāji bija zemāki nekā ES27 vidējie rādītāji. Vācijā to mājsaimniecību īpatsvars, kurām ir piekļuve internetam, trīs dažādajās urbanizācijas pakāpēs bija vienāds, bet Nīderlandē un Dānijā — gandrīz vienāds (par vienu procentpunktu zemāks pilsētās un piepilsētās Nīderlandē un par vienu procentpunktu augstāks lielpilsētās Dānijā). Beļģijā un Maltā visaugstākais interneta piekļuves līmenis tika reģistrēts pilsētās un piepilsētās, kā arī Slovēnijā, kur mājsaimniecību īpatsvars lielpilsētās, pilsētās un piepilsētās bija vienāds. Citi izņēmumi bija Igaunija, Francija un Luksemburga, kur augstākais interneta piekļuves līmenis tika reģistrēts lielpilsētās, taču zemākais — pilsētās un piepilsētās (nevis lauku apvidos), un Zviedrija, kur augstākais interneta piekļuves līmenis tika reģistrēts lauku apvidos.

Internet access in households by degree of urbanisation, 2019

(% of all households)

Note: ranked on overall internet access.

(*) Rural areas: low reliability.

Source: Eurostat (online data code: isoc_ci_in_h)

eurostat

3. attēls. Mājsaimniecību piekļuve internetam pēc urbanizācijas līmeņa, 2019. gads (% no visām mājsaimniecībām) Avots: Eurostat (isoc_ci_in_h)

Interneta lietošana

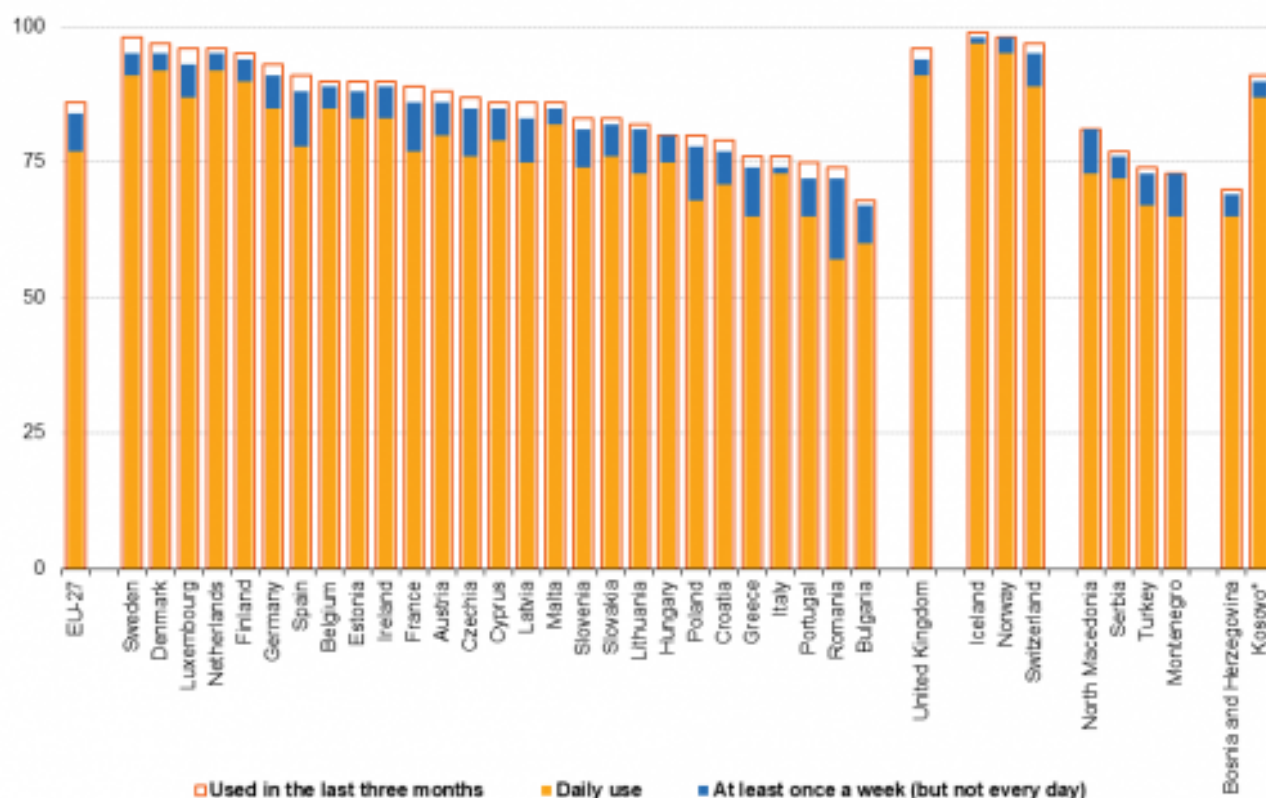
2019. gada sākumā vairāk nekā sešas septiņdaļas (86 %) no ES27 iedzīvotājiem vecumā no 16 līdz 74 gadiem lietoja internetu (vismaz vienu reizi trijos mēnešos pirms apsekojuma dienas). Šis īpatsvars desmit valstīs bija vismaz 90 %, visaugstākie rādītāji reģistrēti Zviedrijā (98 %) un Dānijā (97 %). Salīdzinājumam — Horvātijā aptuveni četras piektdaļas no visiem iedzīvotājiem vecumā no 16 līdz 74 gadiem (79 %) lietoja internetu, bet šis īpatsvars bija aptuveni trīs ceturtdaļas Itālijā (76 %), Grieķijā (76 %), Portugālē (75 %) un Rumānijā (74 %). Mazākais īpatsvars, nedaudz virs divām trešdaļām, tika reģistrēts Bulgārijā (68 %).

To ES27 iedzīvotāju īpatsvars, kuri nekad nebija lietojuši internetu, 2019. gadā bija 10 % (par diviem procentpunktiem mazāk nekā iepriekšējā gadā), kas ir kritums par aptuveni vienu trešdaļu salīdzinājumā ar 2009. gadā reģistrēto īpatsvaru (kad tas bija 32 %).

Vairāk nekā trīs ceturtdaļas (77 %) ES27 iedzīvotāju 2019. gadā lietoja internetu katru dienu (sk. 4. attēlu), un 7 % lietoja internetu vismaz reizi nedēļā (taču ne katru dienu). Internetu regulāri (vismaz reizi nedēļā) lietoja 84 % iedzīvotāju. Tādu iedzīvotāju (kuri bija lietojuši internetu iepriekšējos trīs mēnešos) īpatsvars, kas internetu lietoja katru dienu, bija vidēji 90 % ES27 un 27 ES dalībvalstu starpā svārstījās no 77 % Rumānijā līdz vairāk nekā 90 % četrpadsmit dalībvalstīs, maksimumu sasniedzot Itālijā, Maltā un Nīderlandē (96 %). Islande (98 %) ziņoja pat par augstāku interneta ikdienas lietotāju īpatsvaru visu interneta lietotāju vidū.

Frequency of internet use, 2019

(% of individuals aged 16 to 74)

* This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244/99 and the ICJ Opinion on the Kosovo declaration of independence.

Source: Eurostat (online data codes: isoc_ci_ifp_iu and isoc_ci_ifp_fu)

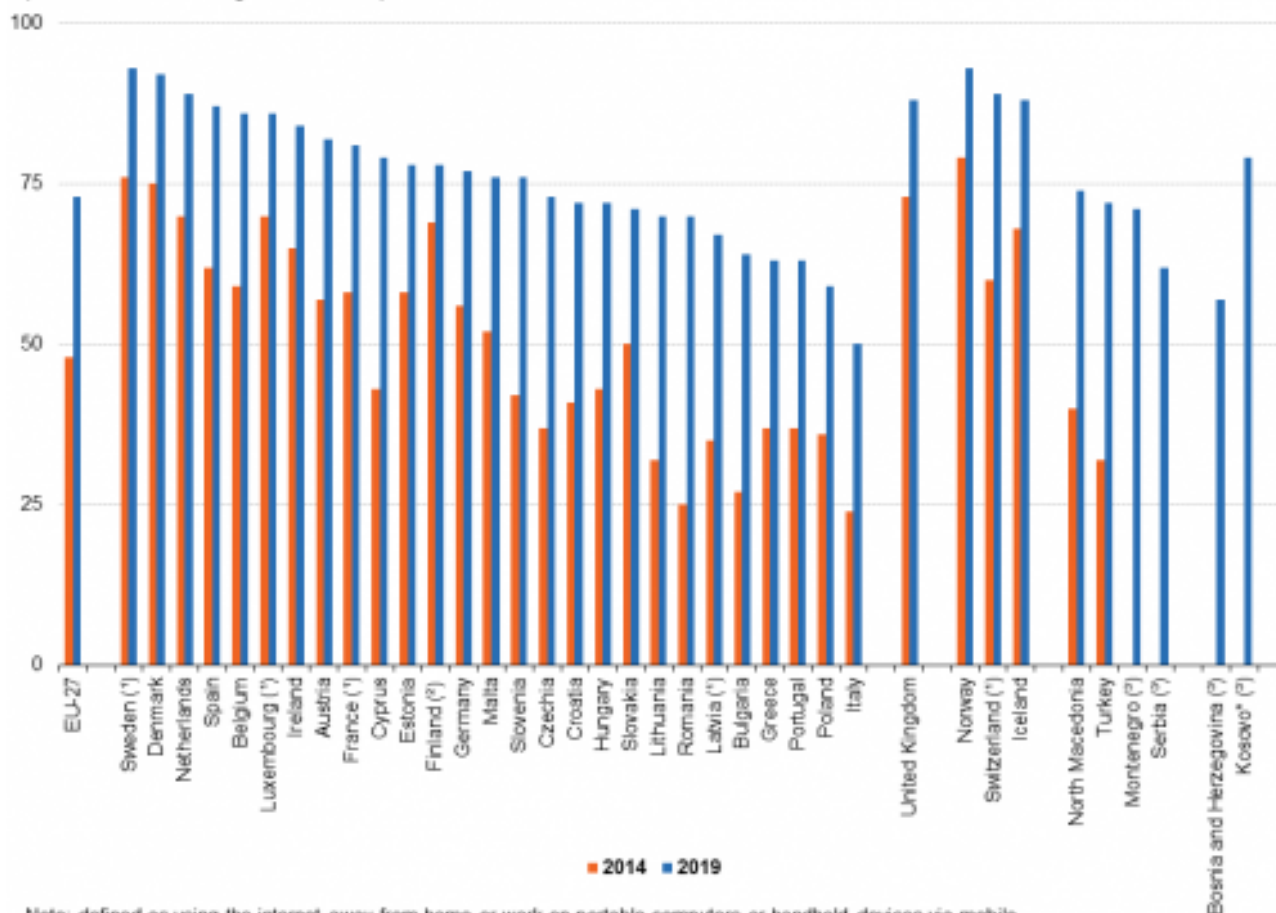
eurostat

4. attēls. Interneta lietošanas biežums, 2019. gads (% no personām vecumā no 16 līdz 74 gadiem)
Avots: Eurostat (isoc_ci_ifp_iu) un (isoc_ci_ifp_fu)

5. attēlā parādīts [mobilā interneta izmantojums](#), proti, piekļuve internetam ārpus mājām vai darbavietas, kā arī interneta lietošana portatīvajā datorā vai mobilajā ierīcē, izmantojot mobilo tālrunu tīklu vai bezvadu savienojumu. Attēlā salīdzināti 2014. gada dati, kad 48 % iedzīvotāju vecumā no 16 līdz 74 gadiem ES27 izmantoja mobilo ierīci, lai piekļūtu internetam, un 2019. gada dati, kad šis rādītājs bija palielinājies līdz 73 %. Vispopulārākās mobilās ierīces, kas tiek lietotas interneta izmantošanai, bija mobilie tālruņi vai viedtālruņi, klēpjatori un planšetdatori.

Zviedrijā, Dānijā, Nīderlandē, Spānijā, Beļģijā, Luksemburgā, Īrijā, Austrijā un Francijā tika registrēts lielākais mobilā interneta lietotāju īpatsvars 2019. gadā — šajās valstīs vairāk nekā četras piektdaļas iedzīvotāju vecumā no 16 līdz 74 gadiem lietoja mobilo internetu; augstākais rādītājs, proti, 93 %, bija Zviedrijā, kā arī Norvēģijā. Salīdzinājumam — no 63 % līdz 70 % Portugāles, Grieķijas, Bulgārijas, Latvijas, Rumānijas un Lietuvas iedzīvotāju vecumā no 16 līdz 74 gadiem lietoja internetu ārpus mājām vai darbavietas, turpretim Polijā un Itālijā šis īpatsvars bija tikai attiecīgi 59 % un 50 %.

Individuals who used a portable computer or a handheld device to access the internet away from home or work, 2014 and 2019
(% of individuals aged 16 to 74)

Note: defined as using the internet away from home or work on portable computers or handheld devices via mobile phone networks or wireless connections.

(*) Break in series.

(*) 2018 instead of 2019.

(*) 2014: not available.

* This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244/99 and the ICJ Opinion on the Kosovo declaration of independence.

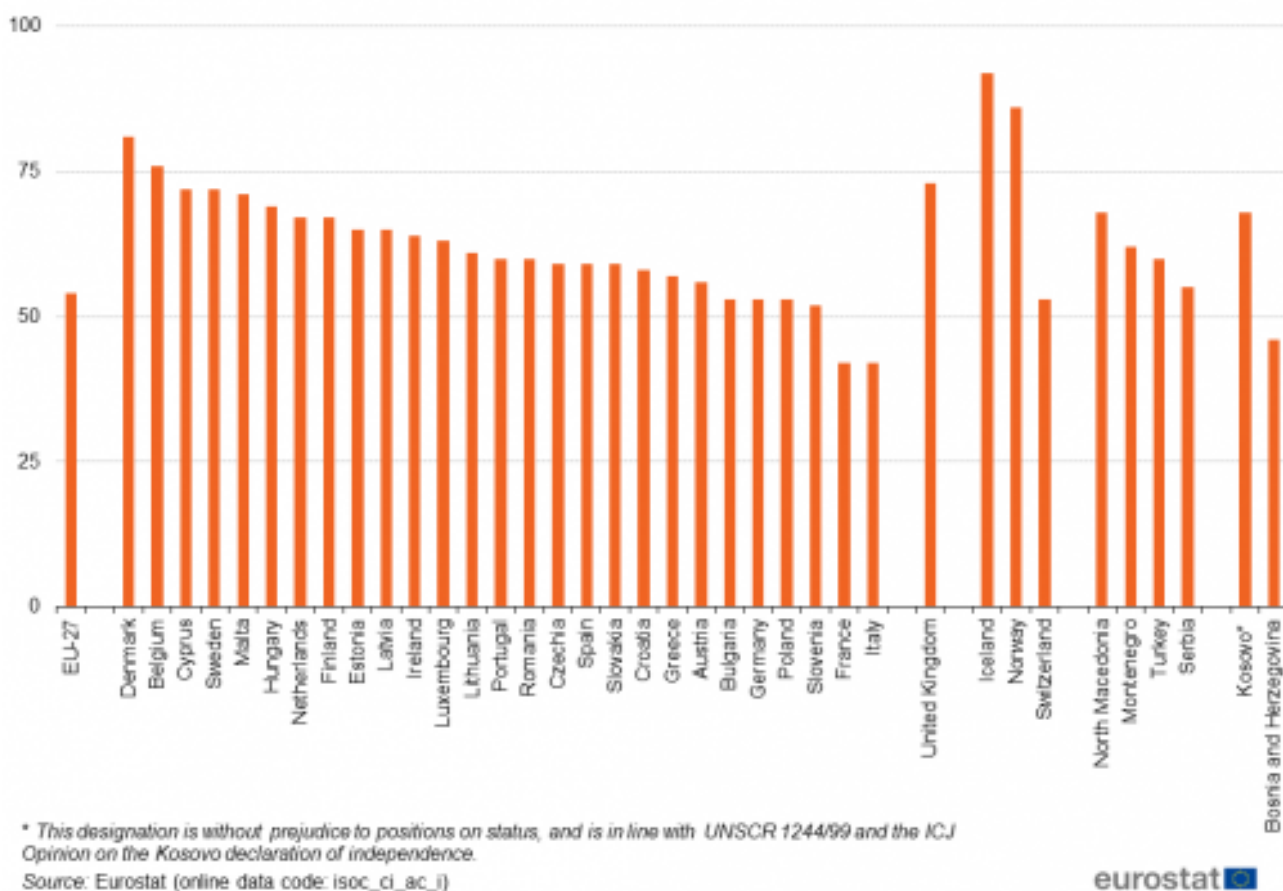
Source: Eurostat (online data code: isoc_ci_im_i)

eurostat

5. attēls. Personas, kas izmantoja portatīvo datoru vai mobilo ierīci, lai piekļūtu internetam ārpus mājām vai darbavietas, 2014. un 2019. gads (% no personām vecumā no 16 līdz 74 gadiem) Avots: Eurostat (isoc_ci_im_i)

Viena no izplatītākajām darbībām tiešsaistē ES27 2019. gadā bija iesaistīšanās sociālajos tīklos; skatīt 6. attēlu. Vairāk nekā puse (54 %) iedzīvotāju vecumā no 16 līdz 74 gadiem lietoja internetu, lai izmantotu sociālos tīklus (piemēram, tādas vietnes kā Facebook, Twitter, Instagram vai Snapchat). 71–76 % Beļģijas, Kipras, Zviedrijas un Maltas iedzīvotāju lietoja sociālo tīklu vietnes, šim īpatsvaram esot vislielākajam Dānijā (81 %), bet ievērojami šis īpatsvars palielinājās Islandē (92 %) un Norvēģijā (86 %). Savukārt bija 2 no 27 ES dalībvalstīm, kurās šādas vietnes izmantoja mazāk nekā puse iedzīvotāju, proti, Itālija un Francija (abas 42 %).

Individuals who used the internet for participation in social networking, 2019 (% of individuals aged 16 to 74)

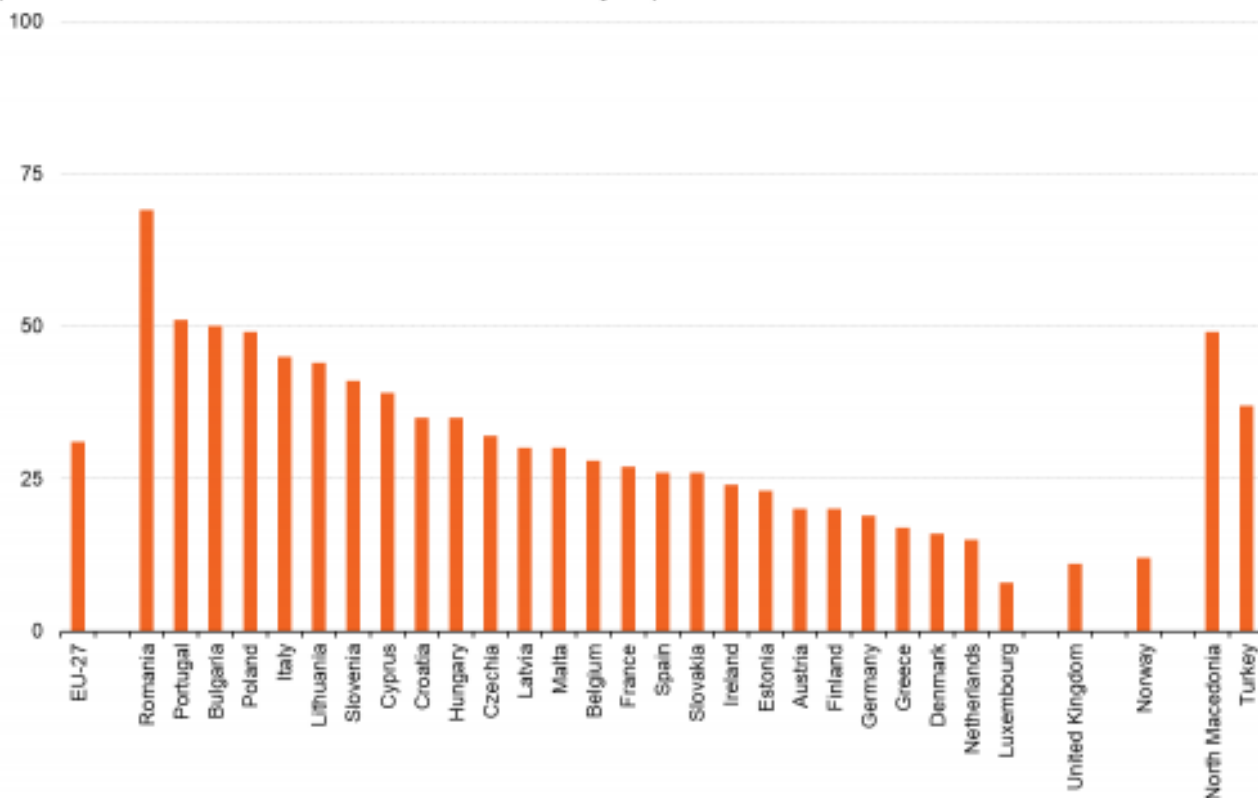
6. attēls. Personas, kas lietoja internetu, lai izmantotu sociālos tīklus, 2019. gads (% no personām vecumā no 16 līdz 74 gadiem) Avots: Eurostat (isoc_ci_ac_i)

Privātums un personas identitātes aizsardzība (2016. gada apsekojums)

Ir vērojamas atšķirības 27 ES dalībvalstu starpā saistībā ar to, kā interneta lietotāji pārvaldīja piekļuvi saviem persondatiem internetā 2016. gadā. Nedaudz mazāk kā trešdaļa (31 %) ES27 interneta lietotāju nesniedza persondatus internetā, šis īpatsvars svārstījās no tikai 8 % Luksemburgā līdz pusei vai vairāk Bulgārijā, Portugālē un Rumānijā (sk. 7. attēlu). Vairāk nekā 69 % ES27 interneta lietotāju tiešsaistē sniedza noteiktus persondatus, turklāt daudzi lietotāji veica dažādus pasākumus, kuru mērķis bija kontrolēt piekļuvi šiem persondatiem internetā. Gandrīz puse (45 %) no visiem interneta lietotājiem atteicās atļaut persondatu izmantošanu reklāmai, un nedaudz mazāk kā divas piektdaļas (38 %) ierobežoja piekļuvi savam profilam vai saturam sociālo tīklu vietnēs. Turklāt vairāk nekā trešdaļa (36 %) interneta lietotāju lasīja paziņojumus par privātuma politiku pirms persondatu sniegšanas, bet tikai nedaudz mazāk par trešdaļu (30 %) ierobežoja piekļuvi savai ģeogrāfiskajai atrašanās vietai.

Individuals who did not provide any personal information over the internet, 2016

(% of individuals who used internet within the last year)

Note: Sweden, not available.

Source: Eurostat (online data code: isoc_cisci_prv)

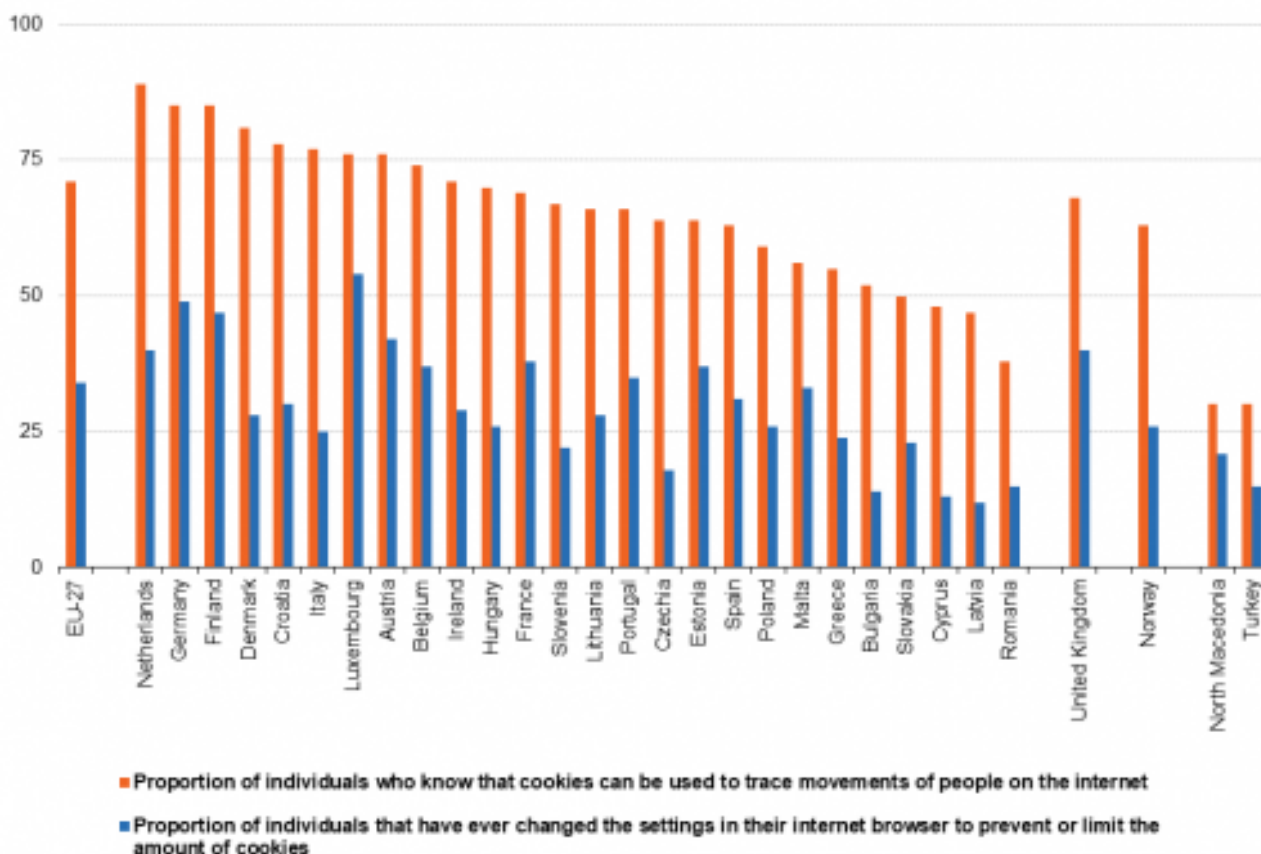
eurostat

7. attēls. Tādu personu īpatsvars, kas internetā nesniedza persondatus, 2016. gads (% no personām, kas lietoja internetu iepriekšējā gada laikā) Avots: Eurostat (isoc_cisci_prv)

2016. gadā 71 % ES27 iedzīvotāju vecumā no 16 līdz 74 gadiem, kas bija lietojuši internetu iepriekšējos 12 mēnešos, zināja, ka sīkdatnes var izmantot, lai izsekotu personu darbības tiešsaistē. Informētība par to bija nedaudz lielāka (76 %) gados jaunāku lietotāju vidū (16–24 gadi) un zemāka (65 %) gados vecāku lietotāju vidū (55–74 gadi). Tikai nedaudz vairāk par vienu trešdaļu (34 %) lietotāju vecumā no 16 līdz 74 gadiem ziņoja, ka viņi ir mainījuši interneta pārlūkprogrammas iestatījumus, lai novērstu vai ierobežotu sīkdatņu izmantošanu (sk. 8. attēlu).

ES 27 dalībvalstu vidū interneta lietotāji Nīderlandē (89 %), Vācijā un Somijā (abās 85 %) bija visvairāk informēti par to, ka sīkdatnes var izmantot, lai izsekotu viņu darbības tiešsaistē. Informētības līmenis bija augsts arī Dānijā (81 %), Horvātijā (78 %), Itālijā (77 %), Luksemburgā un Austrijā (abās 76 %). Turpretī par to bija informēta mazāk nekā puse interneta lietotāju Rumānijā (38 %), Latvijā (47 %) un Kiprā (48 %); par zemu informētības līmeni ziņoja arī Turcija un Ziemeļmaķedonija (abās 30 %). To interneta lietotāju īpatsvars, kas bija mainījuši interneta pārlūkprogrammas iestatījumus, lai novērstu vai ierobežotu sīkdatņu izmantošanu, pārsniedza pusi tikai vienā dalībvalstī — Luksemburgā (54 %). Turpretim to bija darījuši mazāk nekā piektdaļa interneta lietotāju Čehijā, Rumānijā, Bulgārijā, Kiprā un Latvijā, kā arī Turcijā.

Use of cookies and browser settings, 2016 (% of individuals who used internet within the last year)

Note: Sweden, not available.

Source: Eurostat (online data code: isoc_cisci_prv)

eurostat

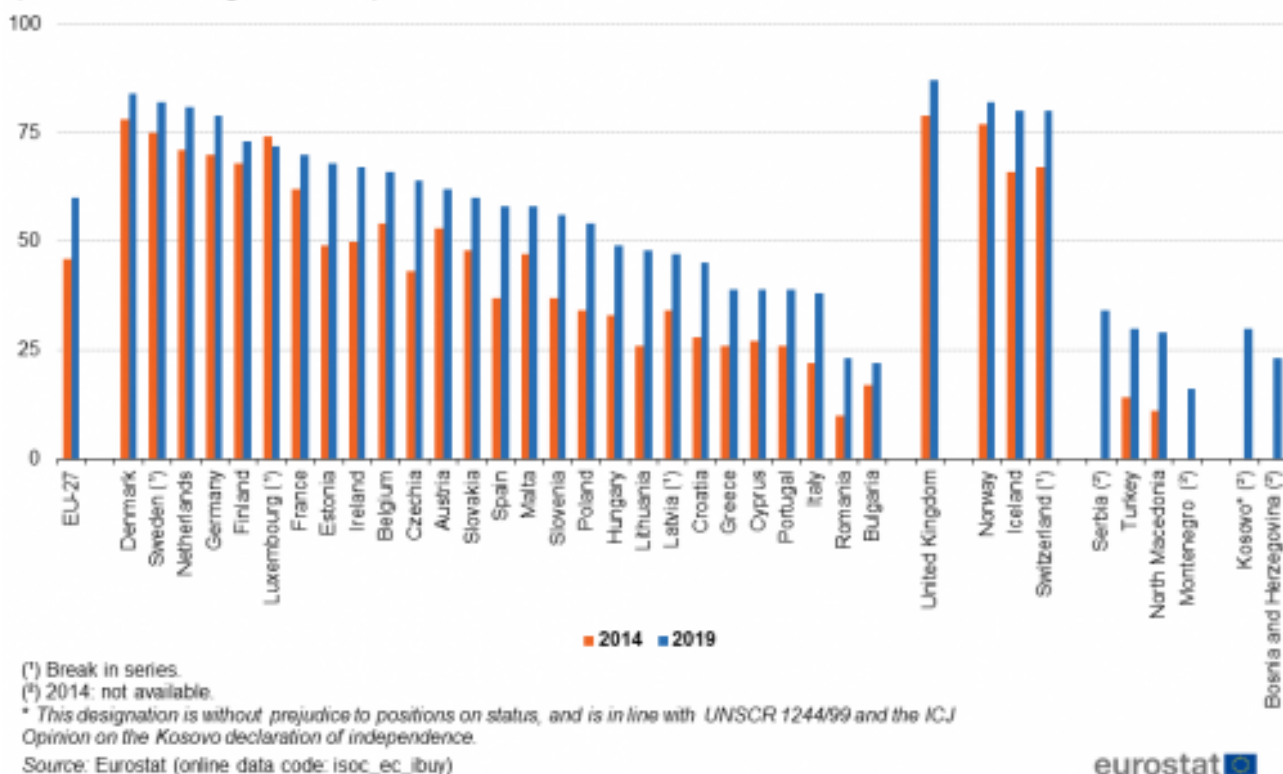
8. attēls. Sīkdatņu izmantošana un pārlūkprogrammu iestatījumi, 2016. gads (% no personām, kas izmantoja internetu iepriekšējā gada laikā) Avots: Eurostat (isoc_cisci_prv)

Preču un pakalpojumu pasūtīšana vai iegāde

ES27 turpināja palielināties to personu vecumā no 16 līdz 74 gadiem īpatsvars, kuras internetā pasūtīja vai iegādājās preces vai pakalpojumus privātām vajadzībām — 2019. gadā tas bija 60 %, kas ir par 14 procentpunktiem vairāk nekā 2014. gadā (sk. 9. attēlu). Vairāk nekā trīs ceturtdaļas Vācijas iedzīvotāju 2019. gadā pasūtīja vai iegādājās preces vai pakalpojumus internetā, un šis īpatsvars sasniedza vismaz četras piektdaļas Nīderlandē (81 %), Zviedrijā (82 %) un Dānijā (84 %). Turpretī vismazākais šādu iedzīvotāju īpatsvars bija Rumānijā (23 %) un Bulgārijā (22 %).

Izņemot 5 no 27 ES dalībvalstīm, kas ziņoja par laikrindas pārrāvumu (Igaunija, Latvija, Luksemburga, Rumānija un Zviedrija), lielākais to iedzīvotāju īpatsvara pieaugums, kuri pasūtīja vai iegādājās preces vai pakalpojumus internetā, no 2014. gada līdz 2019. gadam bija vērojams Lietuvā (pieaugums par 22 procentpunktiem), Čehijā un Spānijā (abās pieaugums par 21 procentpunktu). Kā bija gaidāms, mazākais pieaugums (5 vai 7 procentpunkti) bija vērojams Somijā, Dānijā un Zviedrijā, kur to iedzīvotāju procentuālā daļa, kas pasūtīja vai iegādājās preces vai pakalpojumus tiešsaistē, jau bija relatīvi augsta salīdzinājumā ar citām dalībvalstīm; tāda pati situācija bija arī Apvienotajā Karalistē un Norvēģijā. Taču salīdzinoši lēnāks to iedzīvotāju īpatsvara pieaugums, kuri pasūtīja vai iegādājās preces vai pakalpojumus tiešsaistē, bija vērojams arī Maltā un Francijā (abās par 8 procentpunktiem).

Individuals who ordered goods or services over the internet for private use in the 12 months prior to the survey, 2014 and 2019 (% of individuals aged 16 to 74)

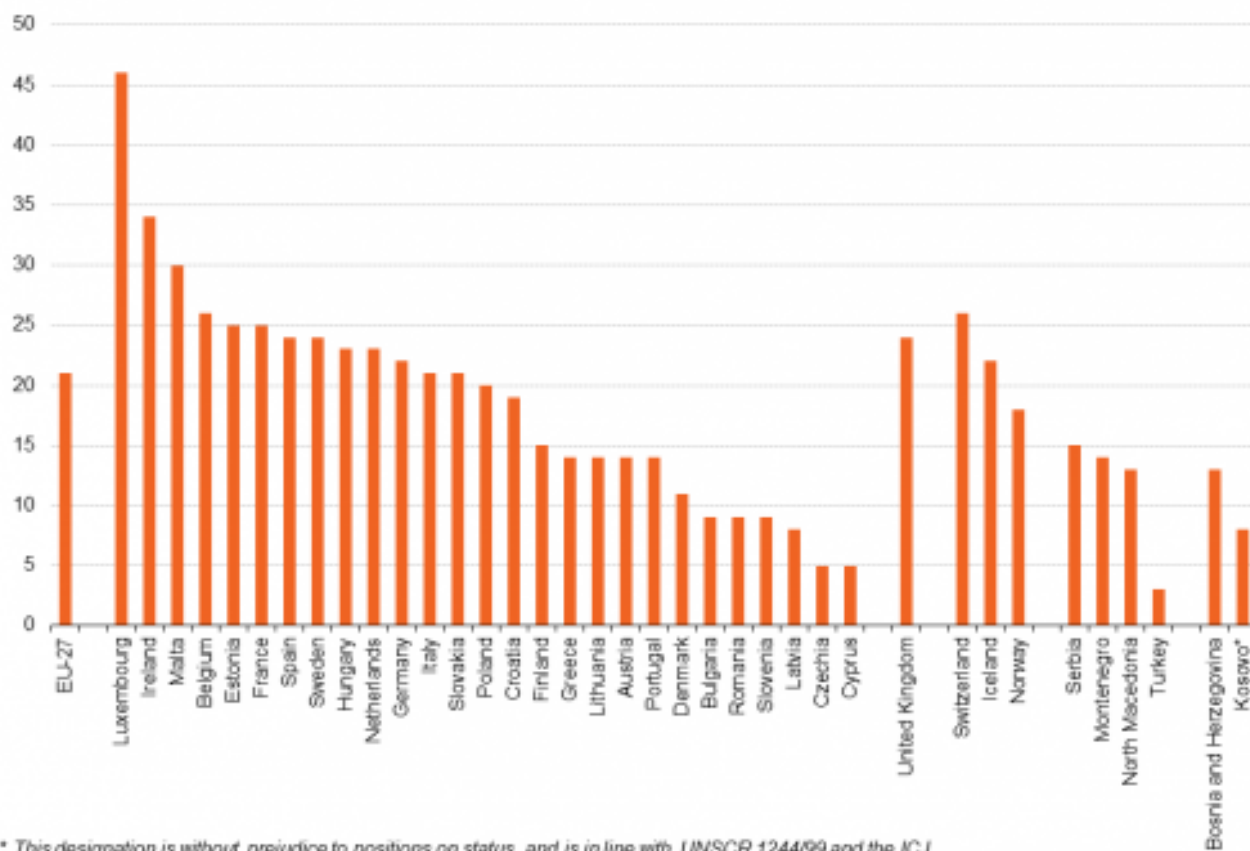

9. attēls. Iedzīvotāji, kuri pasūtīja vai iegādājās preces vai pakalpojumus tiešsaistē privātām vajadzībām 12 mēnešu laikā pirms apsekojuma, 2014. un 2019. gads (% no personām vecumā no 16 līdz 74 gadiem) Avots: Eurostat (isoc_ec_ibuy)

Pakalpojumi, kas pasūtīti no citām personām ar interneta starpniecību

2019. gadā to iedzīvotāju īpatsvars ES27 (vecumā no 16 līdz 74 gadiem), kuri izmantoja kādu no tīmekļa vietnēm vai mobilajām lietotnēm, lai veiktu naktsmāju rezervēšanu ar kādas citas personas (privātpersonas) starpniecību, pēdējo 12 mēnešu laikā bija 21 %. Šis īpatsvars svārstījās no 46 % Luksemburgā un virs vienas ceturtdaļas no kopskaita Īrijā, Maltā un Beļģijā līdz mazāk nekā 1 no 10 iedzīvotājiem 6 no 27 ES dalībvalstīm. Zemākais īpatsvars reģistrēts Bulgārijā, Rumānijā un Slovēnijā (visās 9 %), Latvijā (8 %), Čehijā un Kiprā (abās 5 %). Naktsmāju rezervācija tiešsaistē ar citu personu starpniecību bija vairāk izplatīta starp vidēja vecuma cilvēkiem (25–54 gadi) nekā starp jaunākas (16–24 gadi) vai vecākas paaudzes (55–74 gadi) pārstāvjiem. Lielākā daļa šādu pakalpojumu tika pasūtīti ar šim nolūkam paredzētu tīmekļa vietņu vai mobilo lietotņu starpniecību (piemēram Airbnb, Lovehomeswap vai Couchsurfing), tādējādi ļaujot personām padarīt naktsmāju pakalpojumus pieejamus.

Individuals who used any website or app to arrange accommodation from another individual in the 12 months prior to the survey, 2019
(% of individuals aged 16 to 74)

* This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244/99 and the ICJ Opinion on the Kosovo declaration of independence.

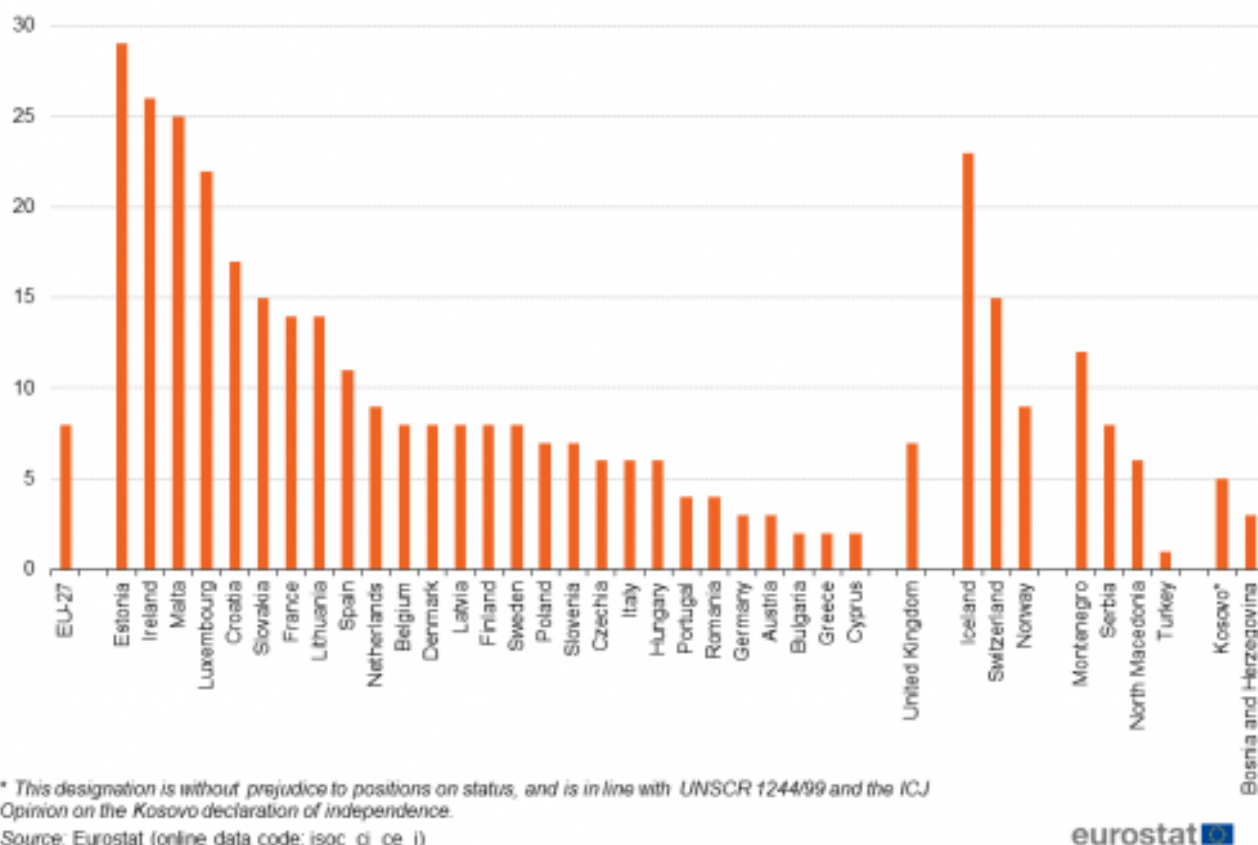
Source: Eurostat (online data code: isoc_ci_ce_i)

eurostat

10. attēls. Personas, kuras izmantoja kādu no tīmekļa vietnēm vai mobilajām lietotnēm naktsmāju rezervēšanai 12 mēnešu laikā pirms apsekojuma, 2019. gads (% no personām vecumā no 16 līdz 74 gadiem) Avots: Eurostat (isoc_ci_ce_i)

Līdzīga analīze ir parādīta 11. attēlā, kas atspoguļo to iedzīvotāju īpatsvaru, kuri izmantoja kādu no tīmekļa vietnēm vai mobilajām lietotnēm, lai rezervētu transporta pakalpojumus ar citu personu starpniecību. Šāda veida pakalpojumi bija kopumā mazāk izplatīti nekā naktsmāju rezervēšana, taču arī to rezervēšanai bieži tika izmantotas tam paredzētas tīmekļa vietnes un mobilās lietotnes (piemēram Liftshare, UberPool vai Wundercar); vidēji 8 % no personām ES27 (vecumā no 16 līdz 74 gadiem) izmantoja šādus pakalpojumus. 27 ES dalībvalstu vidū to personu īpatsvars, kuras izmantoja kādu no tīmekļa vietnēm vai mobilajām lietotnēm transporta pakalpojumu rezervēšanai 2019. gadā, maksimumu sasniedza Igaunijā (29 %). Konstatēt, ka mazāk nekā 1 no 10 iedzīvotājiem izmantoja kādu no tīmekļa vietnēm vai lietotnēm, lai rezervētu transporta pakalpojumus, nebija neparasti — šāda situācija bija vērojama 18 dalībvalstīs. Transporta pakalpojumu rezervēšana tiešaistē bija lielākoties izplatītāka jaunākas paaudzes (vecumā no 16 līdz 24 gadiem) pārstāvju vidū nekā vecāku cilvēku vidū.

Individuals who used any website or app to arrange a transport service from another individual in the 12 months prior to the survey, 2019
(% of individuals aged 16 to 74)

11. attēls. Personas, kuras izmantoja kādu no tīmekļa vietnēm vai mobilajām lietotnēm transporta pakalpojumu rezervēšanai 12 mēnešu laikā pirms apsekojuma, 2019. gads (% no personām vecumā no 16 līdz 74 gadiem) Avots: Eurostat (isoc_ci_ce_i)

Izejas dati tabulām un attēliem (MS Excel)

- [Digital economy and society — households and individuals: tables and figures](#) (angļu val.)

Datu avoti

Straujā tehnoloģiju attīstība ar internetu un citiem jauniem IKT lietojuma veidiem saistītās nozarēs rada problēmas statistikas jomā. Ņemot to vērā, šajā jomā ir notikusi ievērojama attīstība, pielāgojot statistikas instrumentus, lai izpildītu jaunas ar datiem saistītas prasības. Statistikas informāciju šajā jomā katru gadu izvērtē atkārtoti, lai apmierinātu lietotāju vajadzības un atspoguļotu straujo attīstību.

Šī pieeja ir atainota [Eurostat apsekojumā par IKT lietošanu mājāsaimniecībās un individuālām vajadzībām](#). Šos ikgadējos apsekojumus izmanto, lai salīdzinoši vērtētu IKT virzīto izaugsmi, gan novērojot pamata mainīgo lielumu pārmaiņas laika gaitā, gan padziļināti aplūkojot citus aspektus konkrētā brīdī. Lai gan šis apsekojums sākotnēji bija veltīts piekļuves un pieslēgumu jautājumiem, tā tvērums vēlāk tika paplašināts, lai aptvertu dažādus tematus (piemēram, [e-pārvaldi](#) un e-komerciju) un sociālekonomisko analīzi (piemēram, reģionālās atšķirības, dzimumu specifiku, atšķirības vecuma, izglītības un [nodarbinātības](#) situācijas ziņā). Apsekojuma tvērums ir arī pielāgots attiecībā uz dažādām tehnoloģijām, lai ņemtu vērā jaunas produktu grupas un komunikācijas tehnoloģiju piegādes līdzekļus galalietotājiem (piemēram, jaunu aspektu ieviešana attiecībā uz savstarpējas izmitināšanas vai transporta pakalpojumiem tiešsaistē 2017. gadā).

Apsekojuma par IKT lietošanu mājāsaimniecībās un individuālām vajadzībām atsauces periods vairumā gadījumu ir katra gada pirmais ceturksnis; vairumā valstu apsekojumu veic katra gada otrajā ceturksnī. Privātuma un personas identitātes aizsardzības modulis bija daļa no 2016. gada apsekojuma (taču netika atkārtots 2017.,

2018. un 2019. gadā).

Tvērums un definīcijas Mājsaimniecību IKT apsekojums aptver tās mājsaimniecības, kurās ir vismaz viens loceklis vecumā grupā no 16 līdz 74 gadiem. Mājsaimniecību piekļuve internetam attiecas uz to mājsaimniecību procentuālo daļu, kurām ir piekļuve internetam, lai ikviens šajā mājsaimniecībā varētu lietot internetu mājās, ja ir tāda vēlēšanās, kaut vai vienkārši e-pasta vēstules nosūtīšanai.

Interneta lietotājus definē kā visas personas vecumā no 16 līdz 74 gadiem, kas izmantojušas internetu trīs mēnešu laikā pirms apsekojuma veikšanas. Regulāri interneta lietotāji ir personas, kas trīs mēnešu laikā pirms apsekojuma veikšanas lietojušas internetu vidēji vismaz reizi nedēļā.

Piekļuvei internetam visbiežāk lietotās vadu tehnoloģijas iedala platjoslas piekļuvē un iezvanpieejā pa parastu vai integrētā pakalpojumu cipartīkla (ISDN) tālruņa līniju. Platjosla ietver **ciparu abonentlīnijas (DSL)** un izmanto tehnoloģijas, kas nodrošina datu pārraidi lielā ātrumā. Par platjoslas līnijām uzskata tādas, kuru jauda ir augstāka par ISDN, t. i., vienāda ar 144 kb/s vai lielāka. Piekļuvei internetam mājās visbiežāk lieto galddatorus un portatīvos datorus, lai gan pēdējā laikā vērojama attīstība citu internetam pieslēdzamu tehnoloģijā jomā.

Mobilā interneta lietošana tiek definēta ka interneta lietošana ārpus mājām vai darbavietas, izmantojot portatīvos datorus vai portatīvās ierīces, caur mobilo tālruņu tīkliem vai bezvadu savienojumiem.

Personu veikta preču un pakalpojumu pasūtīšana attiecas uz 12 mēnešu periodu pirms apsekojuma un ietver apstiprinātas naktsmāju vai ceļojumu rezervācijas, finanšu ieguldījumu, telesakaru pakalpojumu, videospēļu vai programmatūras iegādi, kā arī tādus informācijas pakalpojumus internetā, par kuriem tiek veikta tieša samaksa. Nav iekļautas preces un pakalpojumi, ko ar interneta starpniecību iegūst bez maksas. Netiek iekļauti arī pasūtījumi, ko veic ar manuāli rakstītiem e-pasta ziņojumiem, SMS vai MMS ziņām.

Konteksts

Eiropas Komisija 2015. gada maijā pieņēma digitālā vienotā tirgus stratēģiju (**COM(2015) 192 final**) kā vienu no 10 galvenajām politikas prioritātēm. Stratēģijā bija iekļautas 16 iniciatīvas, kas aptvēra trīs plašus pīlārus, proti, labākas piekļuves precēm un pakalpojumiem veicināšanu tiešsaistē visā Eiropā; optimālas vides izveidi digitālo tīklu un pakalpojumu attīstībai; kā arī digitālās ekonomikas kā izaugsmes iespējamā virzītājspēka pilnīgas izmantošanas nodrošināšanu Eiropas ekonomikā un rūpniecībā. **Eiropas Komisijas 2017. gada darba programmā “Panākot tādu Eiropu, kas aizsargā, dod iespējas un aizstāv”** (COM(2016) 710) Eiropas Komisija ierosināja ātri virzīt uz priekšu jau iesniegtos priekšlikumus un pārskatīt gūtos panākumus virzībā uz digitālā vienotā tirgus izveides pabeigšanu.

Vērtējot piekļuvi internetam un tā lietojumu, platjoslas tehnoloģijas uzskatāmas par svarīgām, jo tās sniedz lietotājiem iespēju ātri pārraidīt lielu datu apjomu un saglabāt atvērtas piekļuves līnijas. Atrdarbīga un ļoti ātra platjoslas interneta izmantošana patiesi ir uzskatāma par svarīgu rādītāju IKT politikas veidošanas jomā. Lai gan ciparu abonentlīnijas (DSL) joprojām ir galvenais platjoslas tehnoloģiju piegādes veids ES, to alternatīvas, piemēram, kabeļu, satelītu, optisko kabeļu un bezvadu vietējo sakaru līniju lietošana, kļūst arvien izplatītākas.

Eiropas Komisija izstrādā vairākas iniciatīvas, kas sekmētu darbaspēka IKT prasmes, saistībā ar plašāku programmu labākai prasmju uzlabošanai, prasmju pieprasījuma prognozēšanai un prasmju piedāvājuma saskaņošanai ar pieprasījumu. Lai palielinātu IKT speciālistu pieejamību darba tirgū, Eiropas Komisija ir izveidojusi **Grand Coalition for Digital Jobs** (angļu val.), kas ir ES mēroga partnerība, kuras mērķis ir izmantot Eiropas strukturālos un investīciju fondus, lai mazinātu grūtības, kas ir saistītas ar IKT speciālistu nolīgšanu darbā.

Eiropas Komisija 2016. gada 10. jūnijā pieņēma jaunu dokumentu **Skills Agenda for Europe** (angļu val.), kura mērķis ir veicināt vairākas darbības, lai nodrošinātu, ka ES iedzīvotājiem ir pieejama pareizā apmācība, pareizās prasmes un pareizais atbalsts, un tādējādi garantētu prasmes, kas nepieciešamas mūsdienīgā darba vidē, tostarp veicinātu digitālās prasmes.

Eiropas Komisija 2017. gadā veica **vidusposma pārskatu par digitālā vienotā tirgus stratēģiju** (COM(2017) 228 final), kurā apstiprināts, ka divas trešdaļas Eiropas iedzīvotāju uzskata, ka jaunās ciparu tehnoloģijas pozitīvi

ietekmē sabiedrību, ekonomiku un viņu dzīvi. Pārskatā tika konstatētas arī trīs jaunas problēmas:

- nodrošināt, ka tiešsaistes platformas turpina sniegt labumu ekonomikai un sabiedrībai — apkarot nelikumīgu saturu tiešsaistē un mudināt tiešsaistes platformu nodrošinātājus uzņemties lielāku atbildību;
- pilnīgi attīstīt Eiropas datu ekonomiku, piemēram, iesniedzot priekšlikumus par nepersonizētu datu neierobežotu plūsmu Eiropas Savienībā;
- aizsargāt Eiropas vērtības, risinot kibernetikas problēmas, tostarp izstrādājot plānu ātrai reaģēšanai ārkārtas situācijās plaša mēroga kibernetikas gadījumā.

2019. gadā jaunā Eiropas Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena aprakstīja, kā viņa vēlas, lai ES izmantotu digitālā laikmeta sniegtās iespējas. [Digitālajam laikmetam gatava Eiropa](#) patiešām ir viena no sešām Komisijas prioritātēm laikposmam no 2019. līdz 2024. gadam. Šādas digitālās pārveides pamatā ir priekšnoteikums, ka ciparu tehnoloģijām un risinājumiem vajadzētu: pavērt jaunas iespējas uzņēmumiem; veicināt uzticamas tehnoloģijas attīstību; sekmēt atvērtu un demokrātisku sabiedrību; veicināt dinamisku un ilgtspējīgu ekonomiku; palīdzēt cīņā pret klimata pārmaiņām. Ņemot to vērā, Eiropas Komisija 2020. gada februārī pieņēma visaptverošu izklāstu par Komisijas idejām un pasākumiem [Shaping Europe's Digital Future](#) (angļu val.), kā arī konkrētus priekšlikumus saistībā ar:

- [Eiropas Datu stratēģiju](#) (COM(2020) 66 final), kuras mērķis ir popularizēt līderpozīcijā esošu ES kā paraugu sabiedrībai, kas, pateicoties datu izmantošanas iespējām, uzņēmumos un publiskā sektora struktūrās spēj pieņemt labākus lēmumus;
- dokumentu “[Baltā grāmata par mākslīgo intelektu. Eiropiska pieeja — izcilība un uzticēšanās](#)” (COM(2020) 65 final), kas atbalsta regulatīvu un uz ieguldīšanu orientētu pieeju ar dubultīgu mērķi — veicināt mākslīgā intelekta ieviešanu un novērst briesmas, kas iemīt kādos šo jauno tehnoloģiju lietojumos.

Citi raksti

- [E-commerce statistics for individuals](#) (angļu val.)
- [Enlargement countries — information and communication technology statistics](#) (angļu val.)
- [Digital economy and society statistics — enterprises](#) (angļu val.)
- [Digital economy and digital society statistics at regional level](#) (angļu val.)
- [Innovation statistics](#) (angļu val.)

Publikācijas

- [Digital economy and society in the EU](#) — 2017. gada izdevums, digitāla publikācija (angļu val.)
- [Science, technology and innovation in Europe](#) — 2013. gada izdevums — Pocketbook (angļu val.)
- [Science, technology and innovation in Europe](#) — 2008. gada izdevums — Statistical book (angļu val.)
- [Press releases and other publications](#) (angļu val.)
- [Statistical articles](#) (angļu val.)

Galvenās tabulas

- [Digital economy and society](#) (t_isoc), skatīt (angļu val.):

ICT usage in households and by individuals (t_isoc_i) (angļu val.)

Datubāze

- [Digital economy and society](#) (isoc), skatīt (angļu val.):

ICT usage in households and by individuals (isoc_i)

Connection to the internet and computer use (isoc_ici)

Households - level of internet access (isoc_ci_in_h)

Households - type of connection to the internet (isoc_ci_it_h)

Individuals - mobile internet access (isoc_ci_im_i)

Internet use (isoc_iiu)

Individuals - internet use (isoc_ci_ifp_iu)

Individuals - frequency of internet use (isoc_ci_ifp_fu)

Individuals - use of collaborative economy (until 2019) (isoc_ci_ce_i)

E-commerce (isoc_iec)

Internet purchases by individuals (until 2019) (isoc_ec_ibuy)

ICT trust, security and privacy (isoc_ci_sci)

Privacy and protection of personal information (until 2016) (isoc_cisci_prv)

Tematiskā sadaļa

- [Digital economy and society](#) (angļu val.)

Metodika

- [ICT usage in households and by individuals](#) (ESMS metadatu datne — isoc_i) (angļu val.)
- [Methodological manuals for statistics on the information society](#) (angļu val.)

Ārējās saites

- [Digitālā vienotā tirgus stratēģija Eiropai](#) COM(2015) 192 final
- [Monitoring the Digital Economy & Society 2016-2021](#) (angļu val.), Eiropas Komisija, Komunikācijas tīklu, satura un tehnoloģiju ģenerāldirektorāts
- [OECD — Internet](#) (angļu val.)